

Konec unie. Ještě nikdy nebyl tak blízko. A čí rukou? Ekonom naznačil

- CZ24 News | 14. října 2022

EU: Německo se rozhodlo založením hospodářského a stabilizačního fondu o objemu 200 miliard eur naznačit ostatním členským zemím EU, že ho v podstatě nezajímá, jestli jsou schopny souběžně vysoké podpory. „Je to jeden z nejvýraznějších kroků k dezintegraci Evropské unie od jejího založení,“ říká pro ParlamentníListy.cz makroekonom Jaroslav Šulc. Zároveň ale zmiňuje možnost, že bychom se v tom vyhrátém vagónu projíždějícím mrazivou krajinou mohli někde na stupátkách svést. To by bral z české strany jako diplomatický a ekonomický majstrštyk.

Foto: Repro Youtube Popisek: Jaroslav Šulc

Německo se chystá podpořit stabilizaci cen energií zvláštním hospodářským a stabilizačním fondem o objemu až 200 miliard eur (až 4,9 bilionu Kč). K čemu tento krok může vést v rámci Evropské unie?

Německá ekonomika a její možnosti jsou zcela nesouměřitelné s ekonomikou kterékoli jiné evropské země, možná dokonce i Francie. Jestliže se tedy Němci v dané situaci rozhodli k takto masívní ochraně své ekonomiky, pak současně naznačili, že je v podstatě nezajímá, jestli jsou ostatní země Unie schopny souběžně vysoké podpory, samozřejmě úměrně ekonomické úrovni té které země. Přitom se ví, že žádná jiná země toho schopna není.

Jinými slovy, Němci v tuto chvíli vyslali ostatním zemím EU vzkaz, že *Deutschland Erste*, Německo na prvním místě, a že tu svoji hegemonii v Evropě v této energetické krizi jenom zvýrazní. Že jim ostatní v tuto chvíli prostě přestanou ve většině oborů konkurovat, protože nebudou schopni takhle masívních investic jako oni.

Je to drsné to takhle říct, ale je to jeden z nejvýraznějších kroků k dezintegraci Evropské unie od jejího založení.

Vedle maďarského premiéra Viktora Orbána reagovali na tento záměr ostře i španělští, italští či francouzští politici, kteří žádají solidaritu. Na tu se Němci vědomě vykašlali?

Jistě. Byznys není o kamarádství. Byznys je o výnosech. A v okamžiku, kdy zbytek Evropy klekne, může německá ekonomika expandovat na úkor těch lúzrů, kteří na to nebudou mít. Vždyť je to tak prosté.

Otázka je - a to já neumím domyslet -, do jaké míry Američané dovolí toto posilování německé hegemonie v Evropě. Na to neumím odpovědět. Zatím to vypadá tak, že se Němce pokoušejí trochu přidusit, výbuchy na Nord Streamu jsou toho důkazem, ale evidentně Němci jsou schopni se z téhle kaše vyhrabat. Jde o to, do jaké míry je nechají Američané nadechnout. Protože podle mého soudu si Američané potřebují podrobit Evropu jako celek, možná s výjimkou Británie, tam to jsou nějaké staré vazby. Ale že by dovolili, aby jim z tohoto chomoutu vyklouzlo Německo, o tom pochybuji. Ovšem já nesedím ve správních radách těch velkých amerických korporací, které udávají tón evropské hry. Něco se však dedukovat dá, a to, co říkám, je jedna z možných variant dalšího vývoje.

Rusko oznámilo, že je ochotno dodat do Evropy během podzimu a zimy dodatečné objemy zemního plynu, a to nepoškozenou větví plynovodu Nord Stream anebo přes Turecko. A Němci odpověděli: Ne, ne, ne. Ruské energie jsou tabu. Hraje se nějaká hra, které já nerozumím. Asi už Německo nesmí být kamarádem Ruska. Pořád vycházím z existence smlouvy, té kurately, fakticky o protektorátu nad Německem, který byl vyhlášen v roce 1945 údajně na sto let, a podle toho všechna taková strategická rozhodnutí dříve západoněmecké, dnes vlády sjednoceného Německa, podléhají souhlasu spojenců, především tedy Američanů. Američané řekli, že ne, tak asi ne. Tím to končí.

Co ze všech těch setkání představitelů členských zemí EU vyplývá?

Je to výsměch selskému rozumu. Současná evropská politická reprezentace se chová hloupě, emocionálně, nekalkuluje. Buď to dělá skutečně z totální hlouposti, nebo to dělá z donucení. Moje babička z Valašska mi občas říkala: „Jarýne, tož jsi tak hlupý, nebo ťa niekto navédl?“ Nechala mi jakousi ústupovou cestu, abych mohl říct, že mi to pošepтал Franta. To je to samé. Evropská unie si kope hrob a někdo jí asi půjčil krumpáč i lopatu. Co se dá dělat.

Proč se k plánu Německa vláda Petra Fialy nevyjádřila tak jako ty ostatní?

Jednak to je asi nad její intelektuální úroveň, jednak to asi nesmí. Náš vztah k Německu je úplný suterén vazalství, to tady asi nikdy nebylo. Ale na druhé straně, možná existuje nějaký důvod, proč pan premiér a tahle vláda se k Němcům chovají tak extrémně servilně. To může mít nějaké racionální důvody, já je neznám.

Ale není pochyb, že i Českou republiku by tento krok Německa poškodil podobně jako ostatní evropské země?

Ted' se budete divit, když nebudu souhlasit stoprocentně. Mám docela takové cukání, že míra propojenosti české a německé ekonomiky, byť jsme v tom subalterním postavení toho subdodavatele, toho záložního hospodářského prostoru, by mohla způsobit, že by se opatření, která budou platit v Německu, mohla vztahovat i na firmy vlastněné německým kapitálem, které fungují v České republice. Je to hypotéza, je to velmi důvěrná informace, možná je to naprostý nesmysl, který by třeba narazil na nějaké daňové a jiné předpisy, ale umím si takovou variantu představit.

Být ředitelem Volkswagenu, tak to takhle vyjednávám pro mladoboleslavskou Škodu. Že bychom se v

tom - řekl bych - vyhrátém vagónu projíždějícím mrazivou krajinou mohli někde na stupátkách svézt. Připadalo by mi to jako diplomatický a ekonomický majstrštyk. Ale nevím, pana Síkelu a jeho diplomatické schopnosti neznám. Zatím jsem se o něm vyjadřoval vždy víceméně kriticky, tak možná má nějakého žolíka v rukávu, kterého vytáhl, a nechlubí se tím. To je docela možné. A mile by mě překvapil, kdyby tomu tak bylo.

Pomůže stabilizační fond zbrzdit inflaci, jak od něj očekává spolkový ministr financí Christian Lindner?

Nesleduji to úplně detailně, ale vím, že jedny z největších kompenzačních opatření a nejvíce ochrannářských vůči průmyslu a domácnostem přijali Maďaři včetně toho, že mají levnější energie díky tomu, že mají k Rusku trochu jiné vztahy než Evropská unie. Prostě Maďaři se chovají velmi pragmaticky. A přesto je maďarská zářijová inflace ještě o dva procentní body výš než česká, ačkoli ta česká je bohovskys vysoká, osmnáct procent to nebylo ani nepamatuji. A dvacet procent v Maďarsku je nejvyšší od roku 1993, to taky nepamatuje nikdo. Takže tvrzení pana ministra by na akademické půdě vyvolalo živou diskusi, ale v reálné ekonomice to - zdá se - neplatí.

A pak je tu ještě jeden prokázaný fakt. Energie jako taková má ten vůbec největší multiplikační efekt. V procesu nejenom výroby, ale i zpracování, dopravy, zužitkování a ohřevu tam vysoká cena energie vlétne několikanásobně a ze všech možných stran. Ukazuje se, že i když jsou nějaké tlumící snahy držet ceny energií někde nízko, tak přece jenom ten cenový vzestup, který tu je, už všechny ty bariéry hravě přeskakuje, přelévá se přes ně a eskaluje to k té skoro už dvacetiprocentní inflaci. To, co říká pan ministr, funguje jenom na první pohled, ale v reálu je to podstatně složitější.

[ZDROJ](#)